

dne iz anatomije in fiziologije demače živine, popoldne iz ozdravljanja notranjih in vnanjih bolezin; — 25. dne t. m. dopoldne iz praktičnega podkovstva, popoldne pa iz botanike za živinozdravnike.

— (Iz pisarne Matične.) Trije zemljevidi, ki jih letos dobijo udje, so nam ravnokar došli iz Dunaja. „Letopis“ je natisnjen do „imenika“ udov, o katerem se še od nekaterih poverjenikov pričakujejo poprave, da bode kolikor mogoče korekten. Prihodnji mesec po takem odbor razpošlje gosp. udom vse, kar Matica letos izdala. Kedaj tudi v prihodnjem mesecu bode občni zbor, to bode določil odbor še ta mesec v prvi svoji seji.

— Kaj se je dozda našlo v Ljubljanskem močvirju tam, kjer so nekda bile stavbe na koleh, to je pokazal v sabotnem shodu muzejnih udov kustos gosp. Dežman in o teh najdbah poročal. Čeravno so letošnje povodnje na močvirju tako zelo ovirale preiskavo zgodovinskega močvirnega svetá, da se je kópanje ondi moglo začeti še le avgusta meseca, se je vendar iznova na beli dan spravilo prav veliko stvari iz različnih stavbenih dob in nekaterih res tako zanimivih in deloma ličnih, da so po vse zastavica tudi učenjakom na tem znanstvenem polji. Nekatero lončene posode so res tako krasno in okusno opisane, da človek vpraša: kako li je mogoče, da ljudje, ki so pred tisoč in tisoč leti na tej samotni živeli, v tako prvotnem stanju, so znali take lepotičije stvariti? Zbrani udje so radovedno ogledovali na novo na dan spravljenе starine in pazljivo poslušali poročilo o njih.

— Gospod dr. Tánzer, nam dobro znani zobni zdravnik iz Gradca in naš rojak, je prišel te dni zopet v Ljubljano, kjer ostane do konca tega meseca, bivajoč v gostilnici „pri slonu“. S zaupanjem se vsak, kdor je na zobéh bolan, more obrniti do njega, ki tudi ima mnogo privilegiranih zdravilnih preparatov.

— Za c. k. notarja v Kostanjevici je imenovan dr. vitez Gšpan.

— (Vprašanje do sl. vredništva „Novic“.) Mi mesarji Ljubljanskega mesta imamo večkrat, posebno pa letos priložnost, telice in mlade voliče do dveh leti stare kupiti in jih za mesnico pobiti; ta živinica ima navadno 1½ do 2 centov mesá. Ljubljanski dacarji pa hočejo imeti ravno takošen dac od takih mladih živinčét, kakor od velicih volov, to je, namesti 1 gold. 50 kr., kakor jim od teleta gré, zahtevajo 7 gld. 53 kr., kakor je dac od vola. Zato imamo z našimi dacarji vedno prepir in moramo velikokrat od teleta ravno toliko plačati kakor od velicega vola. Če mi čez šrango živino v mesto peljemo in dacarju naznanimo, da je tele, moče on nič slišati od tega; ko pa pri mesnici dacarskemu davkarju od teleta daco plačati hočemo, nam pa žuga s kaznijo, češ, da to se mora na šrangí naznaniti, in tako nas sučejo, da ne vemo, ali je v Ljubljani druga postava, kakor je v drugih deželah, ali kaj? — Zato prosimo sl. vredništvo „Novic“, naj nam blagovoljno razodene, do kedaj da je govedo tèle in imamo potem niží dac od teleta plačati in od kedaj da goveda postane vol ali krava, in imamo potem viši dac odrajtati?

Več mesarjev v Ljubljani.

Odgovor vredništva. Na to za kmetijstvo in za obrtnijstvo res važno vprašanje damo sledeči odgovor: „Dokler ima goveja živina še vse mlečne zobé, je tele brez razločka njene teže, zato je tudi mesar le dac za teleta dolžan plačati. Kedar pa govedu mlečni zobé začnó izpadati in stopajo na njih mesto tako imenovani stanovitni zobje, takrat ni več tele in mora se dac za vola ali kravo odločeni plačati. Mlečne in stanovitne zobé nekoliko skušen človek lahko razloči. Da se pa o kakem prepiru za gotovo

izvé, kakošne zobé da ima živina, je potreba spričala živinozdravnikovega ali pa mesoglednikovega; to spričalo storí konec pravdi. Sicer bi pa tudi prav bilo, ko bi dacarji, ki imajo s živino opraviti, imeli bukve dr. J. Bleiweisa pri rokah, ki jih je družba kmetijska izdala pod imenom „Nauk o umni živinoreji“, in ki v jasnih podobah kažejo po zobéh starost živine.

— (Zadnje „Novice“ so bile zasežene) zaradi članka o Turških homatijah. Ker so konfiskacije slovenskih časnikov zadnji čas na dnevnem redu, res ni čuda, da si vredništva želijo cenzure, kajti še celó tacih član-
kov (kakor se je zadnjemu našemu listu zgodilo) državna pravdnija ne pusti med slovenski svet, ki so brez ovire v „Obzoru“ prišli na Hrvaškem, v „Politik“ in „Vaterl.“ na svetlo. Po takem bi cenzura časopisom bila le dobrotljiva mati „im freien Oesterreich“.

— (Slovensko gledišče) se bo pričelo 1. novembra. Kegljanje, ki ga je napravil nek „odbor“ pri „kroni“, res ni bilo na korist dramatičnega društva, kajti čeravno je bilo precej čistega dohodka, „odbor“ dramatičnemu društvu ni odrajtal ne krajcarja. Ali ni to „švindelj“?

Zaseženo.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Jutri se začne zopet državni zbor. Ne notranjih ne vnanjih razmer ne bo našel dovoljnih. Nek tukajšnji časnik poroča, da je ministerstvo pretekli petek obravnavalo proračun za prihodnje leto, da pa v kljub vsemu brisanju ostaja 45 do 50 milijonov gold. primanjka. Če se tej primanjka došteje še nesklopljeni zajem za 48 milijonov izdane rente v zlatu in 25 milijonov blagajniških doznanc, ki se imajo izplačati leta 1878., onda je slika državnega gospodarstva jako črna, — in poleg vsega tega ni še za dlako pripravljena pot za poravnanje notranjih razporov med središčem in deželami. Kako pa stoji vnanja politika monarhije, to vé vsak, kdor vidi, kako na njej še zmirom kot môra leži zvezana maršruta Andrassyeva. Stvari so dospele do vrhunca, da se

Avstrijska politika mora odločiti, ali da z Rusijo pomore izvršiti veliko delo civilizacije na jugu, ali da v zvezi s Turki in Angleži prične proti Rusiji vojsko. „Pest. Lloyd“ se telegrafuje iz Dunaja, da je tu že več dni poročnik Ruskega cara gosp. Taškov, ki se neprestano dogovarja z grofom Andrassyem, in danes se sliši, da je Taškov 16. dne izročil našemu cesarju novo pismo cara Ruskega; v odločilnih krogih nadvladuje misel, da barometer današnje situacije kaže na vojsko.

Vélike oblasti Evropske so zahtevale od Turške vlade premirje za šest tednov. Al Turška vlada ni hotela privoliti v premirje, da ne bi s tem priznala Srbije za državo, ki jo ima le za puntarico.

Prej že so iste oblasti tirjale od Turške vlade nujno reforme za Bosno, Hercegovino in Bulgarsko, tirjale so tudi zanesljivo poročstvo za te reforme. Turška vlada pa teh reform ni hotela dovoliti, da ne bi s tem pokazala, kako se „punti“ nagradujejo ali poplačujejo.

Zdaj pa kar naenkrat Turška vlada privoli v premirje — ne samo za 6 tednov, ampak za celih 6 mesecev, ne samo v reforme za Bosno, Hercegovino in za Bulgarsko, ampak za vse Turško cesarstvo, privoli v nekako ustavo pod načelstvom vladarja, ki je po verski postavi najabsolutnejši na svetu.

K privoljenju v primirje za 6 mesecev je Turčija primorana po najhujši sili, kajti zima bila bi za njene najboljše vojake iz Azije in Afrike najhujši čas, ker bi mrazu ne bili kos; nasprotno pa sili Srbijo, da zavoljo prevelikih stroškov razpusti pozimi velik del svoje vojske, ki je zdaj najlepše sestavljena in razvita ter navdušena za vojsko; če bi pa se razšla, trpi pod tem vojaški duh in Srbija bila bi mnogo na slabšem.

Z vpeljanjem ustave po vsem cesarstvu hoče dalje Turčija razdreti zgodovinsko zvezo med krščanskimi deželami, ki so zgubile državno samostalnost, ter potopiti jih popolnoma v Turškem življenju. Pri tem pa misli pokazati pred lahkoverno Evropo dobro voljo za vpeljavo svobodnih naredeb! Res je prvo ali drugo enemu delu Evropskega časnikarstva zelo všeč; taki hvalijo Turško diplomatično modrost, češ, da je prekosila kneza Gorčakovega. Al ravno tisti del časnikarstva se je radoval in hvalil Turke, ko so odstavili Abdul-Aziza, ter veselja vriskal, češ, da je Rusija ob tla in prevarjena.

Tako bo menda tudi zdaj. Prav zato, ker hvalijo navihanost Turčije, bilo bi res smešno, zahtevati od Srbije in Črnogore, iti na limance in skleniti premirje edino nji koristno. Srbija je res to past zapazila in odločno odbila Turške ponudbe gledé premirja.

Kar se tiče državne ustave, kakoršno ima Turčija v mislih, ta ne more biti koristna ne Bulgariji, ne Srbiji in ne Bosniji, kajti Turki bi gulili in drli te dežele tako ali tako. „Ne boj se!“ — kriči Turek, kedar kristijanu glavo seka, in tak „ne boj se“ skrival bi se pod reformami Turškimi. Za ustavo Turčija sploh nikakor ni; načrt in volilni red Midhat-paše še daleč presega Schmerlingovo ustavo; Turški kristijani bi v državnem zboru v Carigradu imeli še manj glasov, kakor jih imajo Slovani Avstrijski na Dunaji. Take ustave se bodo kristijani branili, dokler jim bo mogoče.

Zdaj je vse odvisno od Rusije. Kaka pota ima do svojega cilja in kateri je njen cilj, to še ni po vse jasno. Tistim, ki hočejo Turško gospodstvo po vsaki ceni obdržati, bo zdaj dobro došla ta najnovejša podoba Turškega humbuga. Pametni državniki pa dobro vedó, da je tega humbuga že dosti bilo, in se ne bodo dali več slepiti.

— Najnovejše iz krogov diplomatičnih je danes to, da Rusko-turški boj je gotov. Rusija ne uganja šal, pa tudi se ne daje več s seboj norčevati, — in norčija je Turška ponudba 6 mesečnega premirja! Srbija in Črnogora ste norčavo ponudbo odbili, in Francozki časniki, ki blizo stojé vladi, izrečno odobrujejo to. Gotovo je po vsem zdaj to, da niti Francozka, niti Italija, niti Nemčija se ne bodo stavile Rusiji na pot, ko napové Turčiji vojsko. Če pa te tri vlade ostanejo o Rusko-turškem boji neutralne, tudi Avstro-Ogerska ne bo padla v ono staro napako od leta 1854, da si Rusijo zopet kot sovražnico nakoplje na glavo. Misliti se tedaj sme, da se v Avstriji poprej zlomi vpliv Magjarski, kakor da bi dinastija Avstrijska hotela vojsko s Rusijo za to, da se vzdrži Turčija. Po takem bode boj Rusije s Turčijo samo dvo boj med njima, in čem večja bode sreča Ruske armade, tem hitreji in odločnejši udarci bodo raztepli Turčijo, ki dandanes že stoji na zadnjih nogah, ker nima ne denarja ne vojakov, Rusiji pa boste Srbija in Črnogora v zdatno pomoč — in Turčiji je odzvonilo na veke!

Iz Turškega bojišča. — S premirjem, katero so ponujali Turki za celih šest mesecev, ni nič, Srbi so ponudbo zavrgli, rekoč, da dalje ko do novega leta premirja ne dovolijo. Zdaj še diplomacija, ki bi Turčijo na vso moč rada ohranila, posreduje med Turki in Srbi zarad premirja. V Petrogradu se zdi Turčije ponudba tiala Rusiji pod noge vržena, zato pa je tudi gotovo, da Rusija gre v vojsko. — V Srbijo prihajajo neprenehoma Ruska krdela, zadnje dni prišlo je neki 4000 kozakov na enkrat. Pa tudi Nemcev, Lahov in Francozov prihaja veliko. — Tudi Grški narod se je vnel, ministerstvo pripravlja predlog, da se ima vsa mladina od 20. do 30. l. v orožje poklicati. — Angleška je tudi za boj pripravljena — na pomoč Turku, se vé da. Admiraliteta je poročila ministerstvu, da v treh tednih zamore v Arhipel spraviti 90.000 mož.

Iz bojišča ni od nikoder novic posebne važnosti. Ob Drini so 14. t. m. Turki prijeli ofenzivo in hoteli prodreti naprej, pa so bili s precejšnjo izgubo ljudi nazaj vrženi. Drugje med Srbi in Turki ni bilo boja. — Ob Črnogorski meji je Derviš-paša napotil se proti Danilovemu gradu. Na Maljatskem brdu pa so ga postavili Črnogorci in dobro našeskali. Turka je padlo okoli 2000 mož, med njimi tudi Djelapin-paša, Poljak po rodu, in več viših častnikov. — Ustajniki so pod poveljstvom Peko Pavloviča 4000 mož močni prijeli trdnjavo Bilek, pa so se menda z majhno zgubo umaknili, ko je Turški posadki prišla izdatna pomoč iz Trebinja. — Različni „turški“ listi se skušajo v prinašanji novic, kakor da bi bili ustajniki v Hercegovini zgubili pogum in ločili se od Črnogorcev. Te novice pa so vse le bose, kar se bo kmalu pokazalo.

Žitna cena

v Ljubljani 11. oktobra 1876.

Hektoliter v nov. denarii: pšenice domače 8 fl. 97. — banaška 9 fl. 94. — turšice 6 fl. 80. soršice 6 fl. 77. — rži 6 fl. 40. — ječmena 4 fl. 70. — prosa 4 fl. 70. — ajde 6 fl. 50. — ovsa 3 fl. 25. — Krompir 3 fl. 5 kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 16. oktobra.

5% metaliki 64 fl. 30 kr. Ažijo srebra 103 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 68 fl. 70 kr. Napolendori 9 fl. 94 kr.

Odgovorni vrednik: Alojzi Majer. — Tisk in založba: Jožef Blaznikovih dedičev v Ljubljani.

 Današnjemu listu je priloženo: „Farmacijske specijalite Gabriel Piccolijeve lekarne v Ljubljani na dunajski cesti“.